

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

1. Мрежа за контрол на качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Стара Загора като част от НСМОС – подсистема “въздух”.

Общият брой на пунктове на територията на РИОСВ-Стара Загора е 6:

▶ Автоматична измервателна станция (АИС) „Зеления клин”, град Стара Загора - градски фонов пункт, разположен в застроената част на гр. Стара Загора, без преобладаващо влияние на емисии от производствени дейности, но отчитащи емисии и от битовия сектор (АИС);

▶ OPSIS система, село Ръжена, община Казанлък - градски фонов (OP SIS система), ситуиран в село Ръжена, община Казанлък;

▶ АИС - Сливен, град Сливен - градски фонов/транспортен разположен в застроената част на град Сливен, с влияние на емисии от транспорт, битов сектор и производствени дейности (АИС);

▶ АИС, град Гълъбово – промишлен/градски фонов разположен в застроената част на гр. Гълъбово, с преобладаващо влияние на емисии от комплекса “Марица изток” и емисии от битовия сектор (АИС);

▶ Ръчен, град Стара Загора (“РИОСВ”) – градски фонов разположен в застроената част на град Стара Загора, без преобладаващо влияние на емисии от производствени дейности, но отчитащи емисии от битовия сектор. Измерват се фини прахови частици под 2,5 микрона (ФПЧ_{2,5}) и бензен.

▶ Ръчен, град Гълъбово (“Гълъбово”) – градски фонов разположен в застроената част на гр. Гълъбово, с преобладаващо влияние на емисии от комплекса “Марица изток” и емисии от битовия сектор - измерва се ФПЧ₁₀.

Пунктове “РИОСВ” и “Гълъбово” са с ръчно пробовземане и последващ лабораторен анализ. Работят седем дни в седмицата, като се извършват двадесет и четири часови пробонабирания за ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5} и пробовземане за бензен по график. При възникване на инциденти (аварии, пожари, влошени климатични условия и др.), които могат да доведат до влошаване качеството на атмосферния въздух, се преминава в ускорен график на пробонабиране. Използването на данните от същите е с индикативен характер.

Общият брой на контролираните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух е 16:

- ▶ АИС Стара Загора - ФПЧ₁₀, серен диоксид, азотен диоксид, въглероден оксид, озон, азотен оксид, сероводород, метанови и неметанови въглеводороди;
- ▶ OPSIS в с. Ръжена - ФПЧ₁₀, серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, тежки метали, хлороводород, хлор, циановодород, фосген;
- ▶ АИС Сливен - ФПЧ₁₀ и серен диоксид;
- ▶ АИС в гр. Гълъбово - серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид;
- ▶ Ръчен, гр. Стара Загора (“РИОСВ”)- ФПЧ_{2,5} и бензен;
- ▶ Ръчен, гр. Гълъбово (“Гълъбово”)- ФПЧ₁₀

Измервани метеорологични параметри:

Всички АИС измерват скорост и посока на вятъра, температура, атмосферно налягане, слънчево греене, с изключение на АИС – Гълъбово, която измерва само скорост и посока на вятъра.

Пунктовете с ръчно пробонабиране измерват температура и атмосферно налягане.

Допълнително, наблюдението на качеството на атмосферния въздух се осигурява и чрез Мобилна автоматична станция (МАС). В динамика се проследяват концентрациите на: фини прахови частици под 10 µm, серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, въглероден оксид, озон, прах, въглеводороди /метанови и неметанови/ и шест метеорологични параметри – скорост и посока на вятъра, температура, налягане, слънчево греене, влажност.

Измервания с МАС се извършват по график или по искане на общини/фирми. При необходимост, извънредни ситуации, аварии и др. МАС се ситуираща в рисковите точки с оглед оценка на риска за здравето на населението при потенциално замърсяване на атмосферния въздух.

2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции

Направлението осъществява контрол и управление на дейностите, свързани с осигуряване чистотата на атмосферния въздух. Непосредственият контрол върху състоянието и експлоатацията на обектите с източници на емисии в атмосферния въздух, работата на прецизвателните съоръжения, привеждането на инсталациите в съответствие с изискванията на нормативната уредба, в обхвата на която попадат, с цел намаляване на вредните вещества (замърсители) емитирани в атмосферния въздух.

Осигуряване качеството на атмосферния въздух (КАВ) в региона е основен приоритет, изискващ конкретни и навременни мерки.

Основните източници на замърсяване на атмосферния въздух са автомобилния транспорт, изгарянето на твърди горива (дърва и въглища) в битовия сектор, промишлените инсталации, както и дейности с неорганизирано изпускане на вредни вещества от кариери за добив на инертни материали, трошачно – сортировъчни инсталации, зърнобази, строителни и ремонтни площадки, неблагоприятните територии в населените места. По-голямата част от общините в региона имат добър статус на атмосферния въздух.

КАВ се следи чрез система от пунктове за мониторинг. Предвид наличието на най – големите точкови източници в района на област Стара Загора, същата е обезпечена с най – много АИС за контрол на КАВ.

В таблица 1 е представена информация за броя на пунктовете за мониторинг, измерващи даден замърсител; контролираните замърсители и броя на пунктовете за мониторинг, в които са регистрирани концентрации над праговите стойности (ПС) на СЧН или ПДКм.е., ПС на СДН или ПДКср.дн., СГН

Таблица 1

Замърсител	ФПЧ10	Pb аер.	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	бензен	NH ₃	ПАВ	As аер.	Cd аер	Ni	ФПЧ2.5	NO	O ₃
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой пунктове - 6 1.АИС Стара Загора 2. OPSIS с. Ръжена 3. АИС Сливен 4. АИС Гълъбово 5.Ръчен Стара Загора 6.Ръчен Гълъбово	4	1	4	4	1	1	1	0	1	1	1	1	1	4	1
Брой пунктове с концентрация над ПС на СЧН или ПДК м.е-4 в т.ч. 1.АИС Стара Загора 2. АИС Сливен 3. АИС Гълъбово 4. Ръчен Гълъбово 5. OPSIS с. Ръжена	4	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пунктове с концентрация над СГН	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

Списък на съкращенията:

ПС за СЧН – прагова стойност за средночасова норма;

ПС за СДН – прагова стойност за средноденонощна норма;
ПДКм.е. – Пределно допустима максимално-еднократна концентрация;
ПДКс.д. – Пределно допустима средноденонощна концентрация;
ФПЧ 10 – фини прахови частици до 10 микрона
СГН – средногодишна норма
ПДК –пределнодопустима концентрация

Пунктове за мониторинг с концентрация над СГН:

През 2017 г. средногодишната норма от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ по показател ФПЧ10 не е превишена в пунктовете за мониторинг на територията на РИОСВ - Стара Загора.

При пункт за ръчно пробонабиране РИОСВ - Стара Загора СГН по показател бензен не е превишена през 2017 г. Сравнени с регистрирани стойности от 2016 г., резултатите за 2017 г. не показва промяна.

В пункт Ръжена не са констатирани превишения на СГН норма за олово, никел, кадмий. и арсен. През 2017 г. е превишена СГН норма за бензо/а/пирен (ПАВ) от $1,58 \text{ ng}/\text{m}^3$, но е по-малка от измерената концентрация през 2016 г. $2,08 \text{ ng}/\text{m}^3$ при целева норма от $1 \text{ ng}/\text{m}^3$ за бензо/а/пирен (ПАВ). Основен фактор, допринасящ за превишението на СГН е отоплението с твърди горива в битовия сектор през зимния период, когато са отчетени и по - големия брой високи концентрации.

Пунктове за мониторинг с концентрация над ПС на СЧН, СДН или ПДКм.е.

В годишен аспект, лимитираният брой превишения по показател ФПЧ₁₀ е 35, съгласно *Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.* За 2017 г. този брой не е превишен в пунктовете за мониторинг на територията на РИОСВ-Стара Загора. Постигнато е съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометъра (ФПЧ10) с разрешен брой превишения в годишен аспект в общините Стара Загора, Сливен и Гълъбово.

В сравнение с предходната 2016 г. анализът и оценката на данните от Пунктовете за мониторинг, за превишенията по показател ФПЧ₁₀ показва следното:

► АИС Стара Загора - през 2017 г. са регистрирани 21 превишения на ПС на СДН по показател ФПЧ₁₀. В сравнение с 2016 г. когато регистрираните превишения са 62, в годишен аспект, е налице намаляване на замърсяването по този показател за агломерацията.

► АИС Сливен - регистрираните превишения на ПС на СДН по показател ФПЧ₁₀ за 2017 г. са 34, а през 2016 г. – 12. Основен фактор, допринасящ за превишенията е отоплението с твърди горива в битовия сектор през зимния период, когато са отчетени и по - големия

брой от тях, както и влиянието на автомобилния трафик. В годишен аспект е налице увеличаване на замърсяването по този показател за агломерацията.

► OPSIS с. Ръжена - брой регистрирани превишения на ПС на СДН по показател ФПЧ₁₀ през 2017 г. - 5. Основна причина за превишението е отоплението с твърди горива в битовия сектор през зимния период. В сравнение с 2016 г., когато регистрираните превишения са 1. В годишен аспект е налице увеличаване на замърсяването по този показател за района.

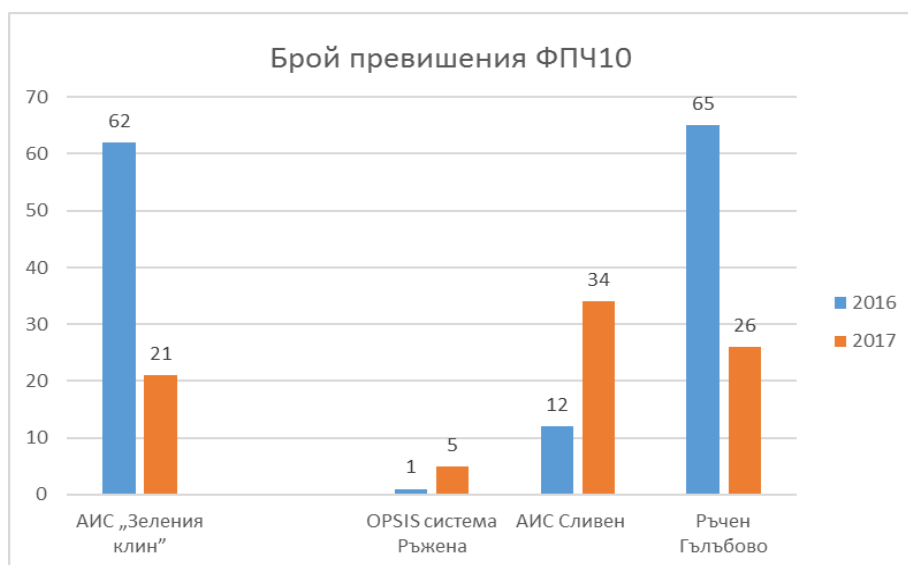
► Ръчен пункт Гълъбово - регистрираните превишения на ПС на СДН по показател ФПЧ₁₀ за 2017 г. са 26, докато през 2016 г. те са 65. Пунктът е разположен в застроената част на град Гълъбово и отчита емисиите от битовия сектор и промишлеността. В годишен аспект е постигнато съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометъра (ФПЧ₁₀) с разрешения брой превишения в годишен аспект и е налице значително намаляване на замърсяването по този показател за агломерацията.

В сравнение с предходната 2016 г., анализът и оценката на данните от Пунктовете за мониторинг, за превишенията по показател ФПЧ₁₀ показва следното:

пункт за мониторинг	брой превишения за 2016 г.	брой превишения за 2017г.
АИС „Зеления клин”, гр. Стара Загора	62	21
OPSIS система, с. Ръжена	1	5
АИС Сливен, гр. Сливен	12	34
Ръчен, гр. Гълъбово	65	26

На следващата диаграма са представени данните от пунктовете за мониторинг относно регистрираните превишения по показател ФПЧ₁₀ през 2016 и 2017 г.

Диаграма 1

► АИС в град Гълъбово - В годишен аспект, лимитираният брой превишения по показател серен диоксид е 24 броя за СЧН и 3 броя за СДН, съгласно *Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух*. За 2017 г. ПС на СЧН е превишена 117 пъти, а ПС на СДН - 15 пъти. За сравнение, през 2016 г. ПС на СЧН е превишена с 85 пъти, а ПС на СДН е превишена 9 пъти.

В РОУКАВ Гълъбово въпреки положените усилия и вземането на навременни и адекватни мерки през годината, все още не е постигнато съответствие по показател серен диоксид. Причина за превишаване на ПС на регламентираният норми по показател серен диоксид е фактът, че на сравнително малка територия са разположени четири от най-големите топлоелектрически централи в страната от комплекса „Марица изток“, работещи на гориво лигнитни въглища.

Превишенията на ПС на регламентираните норми по показател серен диоксид за 2016 и 2017 г. са представени на следващите две диаграми.

Диаграма 2

Диаграма 3 - брой превишения на СДН по показател серен диоксид 2016-2017 г.

Оценката на основните екологични въпроси, по отношение на качеството на атмосферния въздух, в отделните РОУКАВ показва, че:

е постигнато съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометра (ФПЧ₁₀) с разрешения брой превишения в годишен аспект в общините Стара Загора и Сливен;

през 2017 година е постигнато съответствие с нормите за ФПЧ₁₀ с разрешения брой превишения, в годишен аспект и за община Гълъбово;

от началото на 2013 г. до края на 2017 г. не са регистрирани превишения на действащите норми по показател азотни оксиди в град Стара Загора, с което е постигнато качествено и устойчиво подобряване качеството на атмосферния въздух по този показател;

все още не могат да бъдат достигнати нормативно лимитираните брой превишения по показател серен диоксид за община Гълъбово.

Регламентирани райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) в региона, контролиран от РИОСВ са общини Стара Загора, Сливен, Ямбол, Гълъбово и Раднево, които имат разработени и приети с Решения на общинските съвети Програми за оценка и управление качеството на атмосферния въздух намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества.

► До всички РОУКАВ са изпратени писма, изискващи представяне на годишните отчети за календарната 2016 г. и свикване на Програмните съвети. Представени са отчети на общините Стара Загора, Сливен, Ямбол, Гълъбово и Раднево;

► През отчетния период е проведено заседание на Програмния съвет на Община Раднево;

► Във връзка с изпълнение на задълженията, свързани с докладването съгласно изискванията на Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21.05.2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по – чист въздух за Европа, касаещо общинските програми, в срок са представени:

► попълнените формуляри, установени с Решение на Комисията 2004/224/ЕО от 20.02.2004 г., за общините Стара Загора, Сливен и Гълъбово - за референтната 2015 година.

Извършва се периодичен контрол върху изпълнението на Програмите. През 2017 г. е проведено заседание на Програмния съвет на Община Раднево.

През 2017 г. общините представили годишните си отчети за изпълнените мерки от Плановите за действие към Програмите са: Стара Загора, Сливен, Ямбол, Гълъбово и Раднево.

Източници на емисии на територията на РИОСВ – Стара Загора

Общият брой източници на емисии на територията на РИОСВ – Стара Загора, които подлежат на контрол в обхвата на *Закона за чистотата на атмосферния въздух* и подзаконовите нормативни актове към него, са приблизително 800.

„Брикел” ЕАД, гр. Гълъбово

За експлоатацията на горивната инсталация е издадено Комплексно разрешително № 40-Н1/2011 г., последно актуализирано с Решение № 40-Н1-ИО-А1/2013 г.).

Разрешенията за експлоатация с КР мощности са: Енергиен котел № 1, Енергиен котел № 2, Енергиен котел № 3, Енергиен котел № 4 (в резерв), Енергиен котел № 5 (в резерв) и Енергиен котел № 6 (в резерв), с обща топлинна мощност 510 MWth. Енергийните котли са оборудвани с пречиствателни съоръжения електрофилтри. Изградена е сероочистваща инсталация (СОИ).

С цел пречистване на отпадъчните газове от азотни оксиди се експлоатира съоръжение за селективна некаталитична редукция, работещо с реагент карбамид. Монтирана е и се експлоатира Система за извършване на Собствени непрекъснати измервания (СНИ). В РИОСВ – Стара Загора се представят месечни и годишен доклад. Инсталацията е въведена в редовна експлоатация през месец март 2012 г.

ТЕЦ е проектирана и изградена с „байпасна линия” – комин с височина 150 метра, за случаите на аварийни ситуации със СОИ и при разпалване на енергийни котли.

При извършените проверки на площадката на ТЕЦ през 2017 г., общо 12 броя, не е установено експлоатация на други мощности, освен разрешенията в КР.

Текущият контрол през 2017 г., както и месечните доклади от СНИ показват следното:

► степен на десулфуризация – всички средномесечни стойности са по-големи от изискваната минимална степен на сероочистване от 96 % - няма несъответствия;

► среднодневни стойности – нито една от валидираните среднодневни стойности за всички параметри не превишава 110 % от съответните норми за допустими емисии (НДЕ) - няма несъответствия;

► средночасови стойности – 95 % от всички валидирани средночасови стойности в рамките на една година, за всички параметри, не превишават 200 % от съответната НДЕ - няма несъответствия.

През 2017 г., при осъществяване на контролната дейност, са констатирани неизпълнения на условия, в част „Емисии в атмосферата” от КР на „Брикел” ЕАД, за които са образувани 4 административнонаказателни производства.

„Ей И Ес – ЗС Марица изток 1” ЕООД, гр. Гълъбово

За експлоатацията на горивната инсталация е издадено КР № 27/2005 г., последно актуализирано с Решение № 27-НО-ИО-А3/2014 г.

Двата блока Б1 и Б2 с обща топлинна мощност 1846 MWth и работещи на гориво лигнитни въглища, са въведени в експлоатация през 2011 г. Въведени в експлоатация са и два спомагателни котела с обща топлинна мощност 64.8 MWth на гориво газьол. Въведени в експлоатация през 2011 г. са два броя СОИ и два броя електростатични филтри (за всеки един от основните котли Б1 и Б2).

Емисиите на вредни вещества в отпадъчните газове, от двата основни блока, се контролират от Система за СНИ. В РИОСВ – Стара Загора ежесмесечно се представят доклади, както и годишен доклад.

При извършените проверки на площадката на ТЕЦ през 2017 г., общо 5 броя, не е установено монтиране и/или експлоатация на други мощности, освен разрешените в КР.

ТЕЦ е проектирана и изградена без „байпасна линия” и на практика не може да се експлоатира без пречиствателни съоръжения.

Текущия контрол през 2017 г., както и месечните доклади от СНИ за двата блока показват следното:

► степен на десулфуризация – всички средномесечни стойности са по-големи от изискваната минимална степен на сероочистване от 96 % - няма несъответствия;

► среднодневни стойности – нито една от валидираните среднодневни стойности за всички параметри не превишава 110 % от съответните НДЕ - няма несъответствия;

► средночасови стойности – 95 % от всички валидирани средночасови стойности в рамките на една година, за всички параметри, не превишават 200 % от съответната НДЕ - няма несъответствия.

Отпадъците сгуропепелина и гипс се отвеждат на изграденото за целта депо, посредством гумено-лентов транспортъор и камиони (от претоварна станция до клетките на депото).

През 2017 г. не са установени несъответствия и неизпълнения на условия от КР.

В изпълнение на годишния график за 2017 г., утвърден от министъра на околната среда и водите, се извършиха контролни измервания на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници - от дейността на Голямата горивна инсталация на „Ей и Ес – ЗС Марица изток 1” ЕООД, град Гълъбово.

Оценката на резултатите, сравнени с данните от СНИ на оператора, показва следното:

Изчисленият процент на десулфуризация, определен на базата на измерените стойности (от МАС на ИАОС и СНИ на „Ей и Ес – ЗС Марица изток 1” ЕООД) преди и след СОИ е по-висок от 96 %. Резултатите от двете измервания са аналогични, като най-голямата разлика в процента на десулфуризация е констатирана между двете измервания и тя под 1 %.

„ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД, село Ковачево, община Раднево

След извършен основен ремонт на Енергоблок 3 през 2016г. на ЕК 5 и ЕК 6 бяха монтирани газоплътни пещи по работен проект на „ТИМ-ЕКОТЕРМ-ИД” ООД. Завършен е монтаж на площадков газопровод и газоимервателен пункт. Приключи изпълнението на договор с предмет „Изграждане на система за управление, защиты и разпалваща газомазутна уредба на Енергоблок 7”. По време на основния ремонт на Енергоблок 3 е изградена газомазутната инсталация на ЕК 5 и ЕК 6. Завършена е реконструкцията на ниско емисионни

горелки на ЕК от 1 до 8, ЕК 9 и ЕК 12. Реконструирани са системи за разпределение на горивен въздух (включително изграждане на OFA), проведени изпитвания за доказване на подобрен горивен процес и емисии NOx, по-ниски от 200 mg/Nm³. Подписан е договор за „Изработване на работен проект за изграждане на 5 (пето) дюзово ниво, отражателни пръстени, реконструкция, модернизация и промяна на местоположението на капкоуловителя и реконструкция и модернизация на тръбопроводите за окисляващ въздух на абсорбери на СОИ 7 и 8”.

През 2017 г. НДЕ по контролираните показатели се спазват, с изключение на средномесечната степен на десулфуризация в СОИ № 8 за месеци януари, февруари, април и май, както следва:

месец януари 2017 СОИ 8 -94,31%

месец февруари 2017 г.СОИ 8 -95,79%

месец април 2017 г. СОИ 8 -95,61%

месец май 2017 г.СОИ 8 -95,67% при разрешена минимална степен на десулфуризация 96 %, изразена в средномесечен процент.

За констатираните несъответствия е съставен и връчен АУАН за нарушение на чл.125, ал. 1, т. 2 от *Закона за опазване на околната среда* – неизпълнение на условие 9.2.

При експлоатацията на блокове 1, 2, 3, 4, 5 и 6 също се извършват СНИ на емисиите и ежесечно се представят доклади в РИОСВ – Стара Загора.

В изпълнение на годишния график за 2017 г., утвърден от министъра на околната среда и водите, се извършиха контролни измервания на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници - от дейността на Голямата горивна инсталация на „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД, с.Ковачево, общ. Раднево.

При извършените проверки на площадката на ТЕЦ през 2017 г., общо 5 броя, не е установено експлоатация на други мощности, освен разрешените в КР.

"КонтурГлобал Марица изток 3" АД, село Медникарово, община Гълъбово

ТЕЦ „Контур Глобал Марица изток 3“ работи с четири блока, всеки с енергийна мощност 227 MW, като използва за гориво източномаришки лигнитни въглища с високо сярно съдържание. Изградените СОИ са инсталирани на блокове – СОИ 1 (бл.1 и 2) и СОИ 2 (бл.3 и 4) се извършват СНИ на емисиите на вредни вещества от Мокър комин № 2 Н150 м. и Мокър комин № 3Н150 м. По данни от месечните доклади СОИ постигат през 2016 г.

десулфуризация над 96%. За прахоулавяне се използват четири броя сухи електрофилтри, които постигат над 99% ефективност.

Дружеството има действащо КР № 52/2005 г. Извършена е проверка по изпълнение на регламентираните условия в разрешителното и по условията на Разрешително за емисии на парникови газове . Проверките не са констатирани несъответствия.

На сгуроотвала се експлоатира оросителна инсталация, чрез която се осигурява превантивно определена влажност на повърхностния пласт и водна завеса при неблагоприятни метеорологични условия. Поддържа се водно огледало в работещите секции на сгуроотвал „Искрица”.

Операторската станция на Системата за ранно предупреждение за замърсяване на приземния въздушен слой /СРП/ е разположена в ТЕЦ „Контур Глобал Марица изток 3”. Ежечасно се подават данни за емисиите от електроцентралата. Осигурено е ежедневно наблюдение на системата.

Изготвено е компютърно моделиране на работата на СОИ с оглед повишаване на ефективността им на 96%.

„Топлофикация Сливен” ЕАД град Сливен

Съгласно КР №510-Н0 /2015 г. Горивната инсталация за производство на енергийна и топлинна енергия се състои от 1 Енергиен котел ЕК 1 на твърдо гориво (въглища) с мощност 98 MW; 1 Енергиен котел ЕК 2(48 MW) на твърдо гориво (въглища) с предкамерна скарна пещ(5,7MW) на гориво биомаса; 1 водогреен котел (КВГМ) на гориво въглища с мощност 19,5 MW. Димните газове се пречистват посредством 1 брой електрофилтър тип СХW002 с две секции с по 4 полета и една реконструирана СОИ за пречистване на отпадъчните газове от енергиен котел ЕК 1 към изпускащо устройство № 1 с Н 120 м; 1 брой електрофилтър тип СХW002 с две секции с по 4 полета и реконструирана СОИ за пречистване на отпадъчните газове от енергиен котел ЕК 2 с предкамерна скарна пещ към изпускащо устройство № 1 с Н 120 м; 1 брой циклон от четири части за пречистване на отпадъчните газове от водогреен котел КВГМ към изпускащо устройство № 2 с Н 120 м.

През 2017 г. операторът експлоатира Горивната инсталация и пречиствателните съоръжения при спазване на нормите, определени с КР. Извършената проверка по КР през 2017 г. констатира съответствие на резултатите с поставените условия.

Емисионен контрол на горивни и производствени неподвижни източници

В района на РИОСВ – Стара Загора се експлоатират значителен брой по-малки точкови източници на емисии, с мощност под 50 MW. С оглед предотвратяване или ограничаване на възможните преки и/или косвени въздействия от емисиите в околната среда, както и на свързаните с тях потенциални рискове за човешкото здраве специална Наредба регламентира Норми за допустими емисии (НДЕ) на вредни вещества, изпускани в атмосферата от такива източници, съобразно използваното гориво. Емисионният контрол се осъществява не по-малко от един път в рамките на две последователни календарни години. Операторите, осъществяващи дейности с източници на емисии извършват и поддръжка на пречиствателните съоръжения за осигуряване спазването на НДЕ.

През 2017 г. са представени доклади от извършени Собствени периодични измервания на 44 обекта, а тези с извършени Собствени периодични измервания за 2016 г. са 43.

Данните от Собствените периодични измервания показват спазване на НДЕ с изключение на:

► „Булгартрансгаз” ЕАД, град София за Компресорна станция „Лозенец”, село Лозенец, община Стралджа – издадена Заповед за намаляване на текущата санкция, за замърсяване на атмосферния въздух с въглероден оксид и азотни оксиди над допустимите норми, в размер на 90 лева.

► „Бисер олива” АД, гр. Стара Загора – издадено и наказателно постановление за налагане на текуща санкция, за замърсяване на атмосферния въздух с въглероден оксид и прах над допустимите норми (от котел № 3 Сторк, котел № 4 ПК-7,5 и котел № 5 ПК-7,5 работещи на гориво слънчогледова люспа) в размер на 4749 лева. През месец май е издадена заповед за спиране, поради преустановяване работата на трите котела. През месец юни със заповед санкцията е възобновена, поради въвеждане в експлоатация на трите котела. През месец юли 2017 г. санкцията е отменена поради постигане на съответствие с НДЕ по показатели прах и въглероден оксид.

Контрол на обекти и дейности с летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини

РИОСВ – Стара Загора е извършила инвентаризация и осъществява контрол на приблизително 244 бензиностанции и 3 терминала, източници на емисии на ЛОС в резултат на товарене, разтоварване и съхранение на бензини.

При тези инсталации спазването на съответните Целеви норми за допустими емисии се гарантира чрез изпълнението на установените технически изисквания, регламентирани в приложенията от *Наредба № 16/1999 г. за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини*. Определянето на емисиите от тях се свежда до определяне на тяхното съответствие с установените технически изисквания за съответната инсталация. След привеждане на инсталациите за товарене и разтоварване на бензини в съответствие с техническите изисквания, посочени в Наредба № 16, се приема че емисиите изпускани от тях са сведени до нула.

С изтичане на последния преходен период - 31.12.2009 г., за привеждане в съответствие на обекти бензиностанции и терминали с техническите изисквания, регламентирани в Приложното поле на Наредба № 16, всички бензиностанции и терминали на територията, контролирана от РИОСВ – Стара Загора, са приведени в съответствие с Етап I на улавяне на бензиновите пари.

Срокът за оборудване със система, съответстваща на Етап II на УБП за всички действащи бензиностанции е 31.12.2016 година. Същинския текущ контрол за установяване на съответствие започна през 2017 г.

През отчетната 2017 г. година са извършени 73 проверки на обекти бензиностанции за оценка на съответствието с техническите изискванията – оборудване със системи, съответстващи с Етап II на улавяне на бензиновите пари. При две от бензиностанциите е констатирано неизпълнение на изискванията на Наредба № 16/1999 г., вследствие на което на операторите са съставени и връчени актове за установяване на административно нарушение и са издадени наказателни постановления.

Контрол на обекти, осъществяващи дейности с употреба на летливи органични съединения в разтворители

В изпълнение на Националната програма за намаляване на нивата на емисиите на летливите органични съединения (ЛОС), явяващи се и прекурсори на приземния озон, контролната дейност по *Наредба № 7/2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации*, регламентираща тяхното ограничаване, за 2017 г. показва следното по отношение на инсталации, употребяващи разтворители в производствената си дейност:

Извършени са контролни проверки на 2 инсталации за ревизия на представените в Плана за управление на разтворители консумирани количества разтворители. Същите по-

казват правилно и коректно представяне, както и изчисление на масовия баланс на емисиите. За сравнение, през 2016 г. са извършени 10 контролни проверки на инсталации, използващи разтворители.

В региона, контролиран от РИОСВ – Стара Загора няма инсталации с консумация на разтворители над съответните долни ПСКР, използващи вещества с рискови фрази по чл. 10, ал. 1, т. 1 от Наредба № 7.

Контролът през последните години показва, че операторите на инсталации използващи разтворители осъществяват дейността си при спазване на нормите регламентирани в Наредба № 7, коректност при представяне на данните за количествата и отговорно отношение по прилагането на изискванията на правната норма.

През 2017 г. всички инсталации в обхвата на Наредба № 7 са в съответствие с емисионните норми за съответните категории дейности. На една инсталация, за екстракция на растителни масла, съгласувано с МОСВ, е определена индивидуална емисионна Норма за общи емисии и е издадено Решение за същото.

През отчетната 2017 г. са издадени 26 Решения за утвърждаване на Планове за управление на разтворителите, за инсталации в обхвата на Наредба № 7/2003 г.

В срок, съгласно Заповед № РД-189/11.04.2016 г. на министъра на околната среда и водите са обработени регистрите с базата данни за операторите и инсталациите задължени по Наредба № 7/2003 г.

През 2017 г. за региона на РИОСВ – Стара Загора са издадени 6 Удостоверения за регистрация на нови обекти, ползващи разтворители в своята дейност, по 1 удостоверение за промяна в обстоятелствата и по 1 заповед за заличаване на инсталация от регистъра.

Контрол на обекти за производство, търговия или употреба на определени бои, лакове и авторепаратурни продукти, съдържащи органични разтворители

За оценка на съответствието с изискванията на *Наредбата за ограничаване емисиите на ЛОС при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти* в годишния план за контролна дейност през 2017 година бяха заложили и се извършиха 10 проверки в 10 обекта - производители, търговци на едро и дребно и оператори, използващи продукти за нанасяне на покрития. В проверените обекти е констатирано изпълнение на изискванията на Наредбата по отношение на спазване на нормите за максимално съдържание на летливи органични съединения.

Контрол и управление на веществата, нарушаващи озоновия слой

През годината са извършени 11 проверки в 11 обекти по прилагане на Регламент (ЕО) № 517/2014г. относно някои флуорирани парникови газове и на Регламент(ЕО) № 1005/2009 относно веществата, които нарушават озоновия слой. Контролът по двата Регламента през 2017 г. показва спазване на изискванията в тях. Издадено е 1 предписание на оператор на стационарни хладилни и климатични системи, топлинни помпи, съдържащи над 3 кг. и повече вещества за привеждане в съответствие на системите по изискванията на нормативната база, което е изпълнено в срок.

Проверките на обекти и фирми, използващи контролирани вещества и флуорирани парникови газове показват, че лицата и фирмите, които монтират, поддържат и проверяват за течове, притежават необходимите документи – за квалификация и правоспособност, издадени от ББКМ. Операторите на инсталации, ползвайки услугите на обслужващите фирми поддържат системите в изправност, като се монтират датчици и системи за постоянно наблюдение за евентуални пропуски и изтичане на контролираните вещества.

Контрол по изпълнение на условията в Разрешителните за емисии на парникови газове

През 2017 г, в годишния план бяха заложили за проверка 8 обекта с издадени Разрешителни за емисии на парникови газове. На всички бяха извършени проверки за изпълнение условията в издадените разрешителни. В обхвата на контрола бяха инсталираните мощности, използваните суровини и горива, както и измервателните устройства – съгласно Плановете за мониторинг към РЕПГ.

При извършения контрол на инсталации с издадени Разрешителни за емисии на парникови газове през 2017 г. не бяха установени нарушения.